

prelipidic al aterosclerozei arterelor la nivel ultrastructural, fapt ce a permis obținerea de date noi despre modificările structural-funcționale din peretele aortei și ale arterelor coronariene în stadii incipiente ale aterogenezei. În baza investigațiilor radioautografice au fost determinate particularitățile metabolice ale peretelui aortei în stadiile inițiale ale hipercolesterolemiei.

Rezultatele cercetărilor științifice sunt reflectate în peste 150 de lucrări publicate în țară și peste hotare, inclusiv 11 monografii, 2 manuale, 1 dicționar, între care: *Атеросклероз и эластика артерий* (1970, în colab.); *Ультрасруктурные основы атеросклероза артерий* (red. resp., 1983); *Начинающийся атеросклероз* (1991); *Dicționar terminologic român-latin-rus de patologie generală* (1991, în colab.); *Атерогенез и иммунное воспаление* (1997); *Funcția ficatului în peritonitele grave* (2000, în colab.); *Aterogeneza (aspecte patobiologice)* (2001) ș.a. Deține 2 brevete de invenție și peste 70 de certificate de inovație. A pregătit 5 doctori și 1 doctor habilitat în medicină. A prezentat comunicări științifice la congrese și conferințe internaționale la Moscova, Sankt Petersburg, Erevan, Tbilisi, București, Craiova, Atena, Berlin, Paris, Kiev. Din 1986 activează în calitate de medic anatomopatolog principal al Ministerului Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova. Este președinte al Societății Morfopatologilor din Republica Moldova, membru de onoare al Societății de Anatomie Patologică din România, membru al Academiei de Științe din New York.

A fost distins cu titlurile onorifice de „Om Emerit”, laureat al Premiului de Stat, cu ordinul „Gloria Muncii”.

Omul își influențează steaua, spunea pe drept cuvânt Lucian Blaga, *Omenia este prima virtute*, afirma Vauvenargues, iar *Succesul este dintotdeauna un fiu al îndrăznelii*, după cum zicea Voltaire.

Steaua vieții lui Ieremia Zota strălucește frumos și intens pe firmamentul științei naționale. Omenia-i proverbială este prin sine un factor tămăduitor. Succesul său inspiră cutezanța tinerilor medici, care găsesc, în persoana lui Ieremia Zota, un mare dascăl și un mare sfetnic. La mulți ani și noi realizări, stimat dle profesor!

M. cor. Stanislav Groppa

Pedolog și filozof **Dr. hab. Grigore STASIEV** **la 70 de ani**

Pedolog, domeniul științific: pedologie, agrochimie, protecția mediului. Doctor habilitat în biologie (1993), profesor universitar (1998).

Născut la 6 mai 1940 în or. Grigoriopol, Republica Moldova. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova (1965), Facultatea Biologie și Pedologie, specialitatea pedologie-agrochimie; Universitatea de Stat „T. Șevcenko” din Kiev (1989), Facultatea Filozofie, specialitatea filozofie, profesor de discipline filozofice, cu eminență; a fost doctorand la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” (1969), postdoctorand la Facultatea de filozofie a Universității „T. Șevcenko” din Kiev (1993).

A exercitat funcțiile de colaborator științific inferior și superior la Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” (1969-1971), director al Filialei din Chișinău a Institutului Central de Deservire Agrochimică a Ministerului Agriculturii al URSS și vicedirector general al AȘP „Fertilitate” (1978-1984). Din anul 1984, activează la Universitatea de Stat din Moldova, actualmente – la Catedra Științe ale Solului, Geologie și Geografie.

În 1974 a susținut teza de doctor în științe biologice cu tema: „Solurile salinizate – solonețizate ale luncilor râurilor mici ale Moldovei și ameliorarea lor”, iar în 1993 – teza de doctor habilitat în biologie „Pedologia în sistemul științelor biosferologice”.

Cercetările științifice întreprinse de dl Grigore Stasiev în cadrul secției de ameliorare a solurilor a Institutului de Pedologie, Agrochimie și Protecție

a Solului „Nicolae Dimo” au urmărit studierea aprofundată și multilaterală a solurilor sărăturate (solonețizate), ale căror suprafață atinge în Republica Moldova peste 150 mii ha, și elaborarea metodelor efective și a tehnologiilor avansate privind ameliorarea radicală a acestora.

În secție au fost aplicate pe larg expediții geografice și cercetări staționare. O astfel de abordare a problemei a permis stabilirea specificului formării și dezvoltării solurilor sărăturate situate pe rocile de bază, sedimente aluviale și de a întocmi o grupare ameliorativă argumentată a lor.

Ca rezultat final, a fost elaborată o metodă complexă și eficientă de ameliorare a solonețurilor de stepă și a cernoziomurilor solonețizate care se aplică pe larg, demonstrând o eficacitate economică înaltă. Elementele principale ale metodei le-au constituit sistemul special de lucrare de bază a solului, aplicarea fracționată a dozei de gips, îngrășăminte organice și minerale.

Concomitent, au fost elucidate o serie de aspecte teoretice esențiale: condițiile naturale de formare și dezvoltare a solurilor sărăturate, rolul sodiului și magneziului, gradul de toxicitate a acestora pentru plante, stabilirea duratei de acțiune a gipsului, motivele de apariție a compactării profilelor de sol etc.

Grigore Stasiev a efectuat investigații experimentale în domeniul fizicii, ameliorării, mineralogiei, geochimiei solurilor, ecologiei, radioecologiei, geochimiei landşaftului. A cercetat starea radioecologică a mediului Republicii Moldova și, în special, impactul accidentului de la Centrala Electrică Nucleară din Cernobîl. Este deținător al Diplomei Consiliului Central al Societății Inventatorilor și Raționalizatorilor și a Comitetului de Stat al URSS pentru Invenții și Descoperiri Științifice pentru elaborarea celor mai bune modele de tehnică nouă și tehnologie avansată în anul 1982.

A încheiat construcția, în centrul Chișinăului (str. Cosmonauților, 6), a unui bloc de laborator unic, înzestrat cu utilaj analitic performant din Ungaria. A coordonat lucrările anuale, cu ajutorul metodelor economico-matematice și mașinilor electronice de calcul, de elaborare a planurilor științific argumentate de administrare a îngrășămintelor și pesticidelor pentru gospodăriile agricole și analiza efectului lor economic.

Pe parcursul ultimelor două decenii, în activitatea profesorului Gr. Stasiev s-au conturat următoarele teme de cercetare: poluarea mediului cu metale grele, radioecologia, evaluarea chimico-ecologică a apelor de suprafață și subterane, landşaftologie.

Fiind pasionat de științele Terrei, a studiat mineralogia argilelor neogene și a rocilor cuaternare, conținutul în ele a elementelor rare și dispersate, radioactivitatea rocilor stratigrafice și a apelor subterane ale Republicii Moldova. A participat și a efectuat cercetări pe teren și în laborator privind elaborarea proiectului de extindere a Carierei de gips „Criva” (2001), măsurilor de protecție a mediului în preajma carierei (2009). A schițat virtualele căi de evoluție a Terrei în Univers, a estimat continuitatea, autonomia și raportul dintre noțiunile *înveliș geografic, biosferă, noosferă*.

Un capitol aparte prezintă filozofia și problemele filozofice ale Științelor Naturii, de care este preocupat continuu încă de pe băncile studentești ale primei universități. A publicat circa 300 de lucrări științifice, a editat 5 monografii. Este posesorul brevetului de invenție *Metoda obținerii îngrășămintelor din gazele fumigene ale centralelor termoelectrice*.

Contribuția profesorului Gr. Stasiev la dezvoltarea pedologiei ca știință fundamentală este frecvent remarcată de diferiți savanți pe paginile revistelor Academiei de Științe a Rusiei *Почвоведение, Știința solului* (România) și altor publicații internaționale.

A participat la 45 de conferințe științifice unionale și internaționale, inclusiv la 7 – cu rapoarte în ședințele plenare, iar la Conferința Internațională din Centrul Biologic al A.Ș. a Rusiei a prezentat primul raport „Organizarea sistemelor de soluri” (2007).

Profesorul Gr. Stasiev este membru al Academiei Internaționale de Informatizare, al Academiei Internaționale de Ecologie și Securitate Vitală, al Academiei Naționale de Științe Ecologice a RM. A fost distins cu titlul „Om al mileniului doi” de către Institutul American de Cercetări Biografice. Actualmente este secretar științific al Prezidiului Societății Naționale de Știința Solului a Moldovei, membru al Consiliului Consultativ de Expertiză al A.Ș.M., membru al Comisiei de Experți în Agricultură a CNAA, membru al seminarelor și consiliilor specializate pentru susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat.

Generos, sufletist, un mare pasionat de muzică clasică, deschis și comunicabil, prof. Gr. Stasiev se bucură de dragostea și respectul colegilor. Cu prilejul jubileului, îi dorim sănătate și o activitate științifică prodigioasă mulți ani înainte!

m. cor. S. Andrieș
dr. T. Leah
dr.hab.V. Cerbari
dr. V. Filipciuc
dr. D. Balteanschi